

медичного коледжу імені Арсена Річинського до поширення екологічних знань та вмінь серед учнів загально-освітніх шкіл міста та району. Протягом усього навчального року викладачами та студентами проводиться ціла низка еколого-просвітницьких заходів: від квестів до участі у Всесвітніх акціях, від флешмобів до волонтерської діяльності.

З метою поширення екологічних знань, студенти коледжу брали участь у суддівстві еколого-туристичного квесту «Ми люди, поки є природа!» серед учнів місцевих шкіл та гімназії. Учнівські команди демонстрували знання лікарських рослин, вирішували ситуаційні завдання. У рамках Всесвітньої акції «Очистимо планету від сміття 2019» та з нагоди Дня туризму студенти коледжу приймали участь та стали лауреатами у фестивальній шоу-програмі «Зелена планета». Висвітлювали екологічні проблеми людства та нашого регіону, шукали шляхи їх вирішення, прогнозували, що відбудеться на Землі через 1000 років. Активно відгукнулись студенти і на флешмоб від громадської організації «Розвиток Кременеччини» із прибирання лісопаркової зони, який проводиться не вперше. До студентів коледжу долучились учні місцевого ліцею, місцеві жителі зі своїми дітьми.

Широке залучення студентської молоді до пропагування екологічних знань та розвитку еколого-валеологічних компетентностей дозволяє сформувати ключові аспекти екологічної освіти, свідому поведінку в оточуючому життєвому середовищі та усвідомлення впливу людини на сучасну екологічну ситуацію.

Література:

1. Екологічна психологія в Україні. Вступна. – URL: <http://ecopsy.com.ua/index.php/14-osnovna/7-vstupna>.
2. Титаренко Л. М. Формування екологічної компетентності студентів біологічних спеціальностей університету: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Титаренко Лариса Миколаївна. – К., 2007. – 210 с.

УДК [342.951] (477)

ЦИФРОВІ АГЕНЦІЇ НА СЛУЖБІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В СФЕРІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ

І.Д. Казанчук

Харківський національний університет внутрішніх справ
пр. Льва Ландау, 27, м. Харків, 61080, Україна
e-mail: irinakazanchuk@gmail.com

З набуттям чинності закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» пріоритетне значення для нашої країни мають належне забезпечення екологічної безпеки, стан поводження з відходами, поліпшення якості атмосферного повітря, покращення стану водних ресурсів, розвиток природно-заповідного фонду та збереження біологічного, ландшафтного різноманіття [1]. Але досягнути певних результатів у напрямку покращення стану адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища можливо завдяки розвитку процесу інновацій та впровадженню ІТ-технологій в виробництво на підприємствах, у промисловій галузі тощо, діяльність яких негативно впливає на стан довкілля в Україні.

Звісно, «цифрові» технології - це основа добробуту країни. Між тим, процес впровадження інформаційних інновацій у сферу забезпечення екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища вимагає обов'язкової консолідації спільних проектів та дій органів публічного адміністрування (у першу чергу, природоохоронних органів), органів місцевого самоврядування та громадськості, а також правового забезпечення порядку організації і проведення вказаними суб'єктами публічної влади скоординованих організаційно-правових та технологічних природоохоронних заходів. У цій діяльності та взаємодії в рамках трансформаційних перетворень у природоохоронній сфері, наявності специфічного інформаційного середовища велику роль можуть відігравати цифрові агенції. Не є новиною, що світовий попит на послуги із розробки програмного забезпечення з кожним роком буде лише зростати, насамперед, за рахунок впливу «цифрових» трендів та стратегій «цифровізації» корпорацій, бізнесу. У вітчизняній IT-галузі на сьогодні зайнято понад 100 тис. кваліфікованих фахівців [2, с. 31]. Отже, Україна має усі можливості побудувати власну «цифрову» індустрію та залучитися до реалізації міжнародних комплексних проектів з розробки програмного забезпечення та надання IT-послуг в природоохоронній сфері.

На наш погляд, щодо розвитку в нашій країні напрямку електронної системи міжвідомчої взаємодії позитивним прикладом може слугувати діяльність української цифрової агенції «е-Екологія» (м. Київ), що спрямована на максимальну цифровізацію державно-управлінських процесів та бізнес-процесів в Україні [3].

Виходячи зі змісту положень Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. № 649 «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» [4] одним із важливих елементів розвитку е-врядування в Україні визнано здійснення управління органів державної влади за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, тобто електронної взаємодії через автоматизований обмін даними між IT-системами органів влади, а також транскордонною електронною інформацією з публічною адміністрацією зарубіжних країн-сусідів; використання електронного документообігу; здійснення електронного врядування базовими галузями, зокрема з використанням перспективних інформаційних технологій, технологій опрацювання даних великих обсягів (Big Data) і Blockchain).

Тому у рамках міжвідомчої комунікаційної взаємодії з органами публічної влади та громадськими організаціями природоохоронного напрямку команда сертифікованих спеціалістів цифрової агенції «е-Екологія» проектує, розробляє і пропонує готові до впровадження цифрові системи, веб-сайти та мобільні додатки для державних органів, об'єднаних територіальних громад і бізнесу. Така робота має велике практичне значення. Адже на основі проведеного системного аналізу сукупності інформаційних систем, що запроваджені у міжнародній та вітчизняній практиці в сфері охорони навколишнього природного середовища [3], використанні теоретичних розробок є всі можливості реально підвищити ефективність реалізації державної політики у сфері охорони довкілля, раціонального використання, збереження та відтворення природних ресурсів, а також сприяє виробленню ефективних спільних управлінських рішень, спрямованих на якісне забезпечення потреб держави і суспільства у природоохоронній сфері.

В цілому, впровадження системи міжвідомчої взаємодії цифрових агенцій (на прикладі цифрової агенції «е-Екологія») та органів публічної влади в природоохоронній сфері має багато позитивних наслідки, а саме досягається:

- забезпечення належного рівня якості взаємодії посадових осіб органів публічної адміністрації, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань за допомогою сучасних ІКТ (насамперед інтернету) з метою вироблення та прийняття ефективних управлінських рішень в сфері природоохорони і природокористування, а також скорочення строків їх виконання;

- підвищення ефективності здійснення державного нагляду (контролю) за сферою відшкодування збитків заподіяних внаслідок порушень законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- зменшення кількості корупційних порушень з боку органів державної влади завдяки відсутності безпосереднього контакту державних службовців з представниками бізнесу під час виконання ними своїх службових обов'язків, не пов'язаних з реалізацією функцій державного нагляду та контролю;
- забезпечення відкритості та прозорості інформації про діяльність органів публічної влади, розширення доступу до неї та надання можливості безпосередньої участі представників громадських інституцій у процесах підготовки та експертизи проектів нормативних актів і інших управлінських рішень, що приймаються на всіх рівнях діяльності органів виконавчої влади з природоохоронних питань;
- організація й координація з розробки та впровадження програм й проектів щодо інформатизації та розвитку е-урядування в межах повноважень органу публічної влади;
- адміністрування та забезпечення інформаційного наповнення веб-сайту, технічного підтримання електронних сервісів органу публічної влади [5, с. 82];
- посилення ролі громадського контролю за діяльністю та результатами дій органів публічної адміністрації та місцевого самоврядування з одночасним забезпеченням підвищення рівня їх професійної кваліфікації щодо виконання функцій з охорони навколишнього природного середовища;
- розвиток та популяризація екологічної освіти серед української молоді з одночасним спрямуванням заходів на ліквідацію правового нігілізму в суспільстві з питань природоохорони та природокористування.

Таким чином, слід визнати, що діяльність інформаційних агенцій та розвиток е-екології в Україні є не лише механічним поєднанням інформаційно-комунікаційних технологій з діяльністю органів державної влади в природоохоронній сфері, а є новою концепцією публічного адміністрування у сфері охорони природи, використання та відтворення природних ресурсів, для реального втілення якої, обов'язково потрібне розроблення відповідної законодавчої бази. Слід виділити, що аналіз стану національного законодавства свідчить про неповноту та наявність суперечностей законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, як у сфері застосування ІКТ, так і у сфері охорони навколишнього середовища [6, с. 170]. І зовсім відсутні прямі законодавчі та підзаконні нормативно-праві акти, які б визначили межі правової регламентації інформаційних агенцій в Україні та порядок використання сучасних ІТ-технологій у сфері природоохорони та природокористування. Потребує свого вирішення і питання визначення правового статусу інформаційних ресурсів екологічного спрямування, які розміщуються в комп'ютерних мережах органами публічної влади як для міжвідомчого, так і для загальнодоступного використання.

Зрозуміло також, що для якісного і ефективного впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сферу адміністративно-правової охорони природного середовища та раціонального природокористування необхідно адаптувати адміністративне та природоохоронне законодавство України, що регламентує діяльність та організацію взаємодії органів публічної адміністрації та органів місцевого самоврядування, до норм і стандартів Європейського законодавства з питань природоохоронної діяльності.

Література:

1. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 16. ст.70. С. 8.

2. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). Звіт HITECH-office, грудень, 2016. 90 с. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>
3. Цифрова агенція «е-Екологія» : офіційний веб сайт. URL: <http://e-ecology.digital> (дата звернення 08.05.2020).
4. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80> (дата звернення 04.05.2020).
5. Дрешпак В.М. Розвиток електронного урядування як напрям державної інформаційної політики України: організаційний аспект. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2012. Вип. 4 (15). С. 78-84.
6. Воробьев С.В. Особенности функционирования электронной системы межведомственного взаимодействия «э-экология». *Научный вестник Академии муниципального управления*: Серия «Управление». Выпуск 2. 2015. С. 164-172.

УДК 144.376

НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ГРОМАДЯН ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ

Л. М. Кравець

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка
вул. Ліцейна, 1, Кременець, 47003, Україна
e-mail: luba@kravetsukr.net

Проблеми екологічної освіченості суспільства протягом багатьох десятиліть знаходяться у фокусі численних науково-педагогічних дискусій. Реалії нинішнього життя переконливо доказують актуальність даної теми, оскільки, так звана активна діяльність людини вносить у життя довілля не зовсім гуманні зміни, які надто шкодять усьому живому. Люди не хочуть помічати як вони сміють на вулиці, у парку, лісі, викидають поліетиленові вироби, вирубують ліси, спалюють траву, винищуючи все живе, забруднюють водойми, експлуатують підприємства, які викидають тонни шкідливих речовин і т.д., задовольняючи власні потреби, збагачуючись при цьому, не думають про майбутнє. Всі ці чинники негативно впливають на природу, рослини, тварини, людей, створюючи реальну загрозу для планети загалом. Нагальна необхідність формування екологічної культури у людей на протязі життя, спричинена саме реакцією на глобальну екологічну кризу, оскільки негативні зміни в навколишньому середовищі істотно збільшилися під тиском сукупної дії виробничих чинників за останні десятиріччя.

З метою збереження людського життя, необхідно докласти багато зусиль для очищення екології, природних ресурсів, зменшення стихійного впливу на нашу землю. Необхідно максимально активізувати систему екологічного виховання та освіти суспільства, особливо розвивати екологічну культуру дітей та молоді.

Екологічна освіта повинна бути націлена на формування нової культури взаємовідносин із довкіллям – культури, що поєднує право користування природними благами та відповідальність за стан навколишнього середовища, що базується на розумінні цінності життя. Ефективними засобами формування екологічної культури людства повинні бути екологічна освіта, екологічне виховання й екологічна діяльність.